

Передмова

Пропонована увазі читача книга становить собою перший, з черги, том збірника наукових статей, присвячених історії українського Середньовіччя. В пострадянському історіографічному просторі, здавалось би вже вщерть заповненому різноманітними вузькофаховими виданнями, задумане нами періодичне видання покликано об'єднати вчених, сферою творчих інтересів яких є Київська Русь. Майже зовсім втрачений в Україні за радянських часів, цей напрям наукових студій останнім часом переживає помітне відродження. Отож «Ruthenica» претендує стати трибуною для публічного оприлюднення головніших результатів дослідження у цій галузі історичних знань.

Міжнародний характер нашої спеціальності об'єктивно зумовлює необхідність тісної співпраці фахівців різних дисциплін — історії, археології, лінгвістики та антропології. Саме такий підхід і демонструють вміщені у першому томі цього збірника статті та матеріали. Присвячені обговоренню чи не найбільш контроверсійної для східноєвропейської історичної науки теми — плину етногенетичних процесів у середньовічному слов'янському світі, вони своєрідно огранюють стан наукової ситуації, що склалася довкола вивчення цієї проблематики. Слід зазначити, що підготовці даного збірника передувала публікація на сторінках «Українського історичного журналу» матеріалів «Круглого столу» на тему: «Етнічні процеси у середньовічному слов'янському світі»¹. Відібрані до збірника статті у своїй переважній більшості не ідентичні опублікованим раніше текстам. Автори — учасники дебатів за «Круглим столом» — суттєво доопрацювали й доповнили свої виступи. Крім того, зміст книги урізноманітнися за рахунок залучення до публікації проблемно-теоретичного дослідження Юрія Павлинка, а також статей пера Аркадія Козловського, Сергія Щавелева, Вадима Майко, Олександра Колибенко, Сергія Белецького, Наталії Юсової та Михайла Брайчевського². Спогади останнього разом з долученням до них «Рішення об'єднаної наукової сесії Відділення історії та філософії і Кримського філіалу АН СРСР з питань історії Криму» (1952) яскраво відтворюють ту, без жалю неповторну, атмосферу жорсткого адміністрування в науці, яка впродовж кількох десятиліть визначала основні напрями, або радше шляхи і манівці її розвитку.

---

1 Див.: Український історичний журнал. — 2001. — № 3. — С. 3–47.

2 Коли верстався збірник, прийшла приголомшлива звістка про смерть Михайла Юліановича. Цєю, хай і запізнілою, публікацією вшануємо пам'ять визначного вченого.

Ми свідомо відмовилися від первісного наміру запровадження у цьому виданні проблемно-хронологічних чи ще якихось там рубрик. Жорстка рубрикація, на нашу думку, зобов'язує до витримування її в наступних випусках збірника. Це, певною мірою, затруднювало б редакторську політику, яка передбачає гнучкий добір проблемних тем для обговорення та жанрових форм їх висвітлення.

Володимир Ричка, Олексій Толочко